

Ankestyrelsens praksisundersøgelser om

Tilbagebetaling af løbende forsørgelsesydelse efter lov om aktiv socialpolitik §§ 91 og 93

Juni 2011

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1 Resumé og anbefalinger	2
1.1 Undersøgelsens hovedresultater	2
1.2 Afgørelser efter § 91	4
1.3 Afgørelser efter § 93	5
2 Materiel vurdering af sagerne	8
2.1 § 91-Lovmæssig baggrund for vurdering af sagerne	8
2.2 Afgørelser truffet efter § 91	10
2.3 § 93- Lovmæssig baggrund for vurdering af sagerne	17
2.4 Afgørelser truffet efter § 93	19
3 Formel vurdering af sagerne	24
3.1 Formelle krav til afgørelser, hvor der skal ske tilbagebetaling	24
4 Bilag 1 - Metode	29
4.1 Udvælgelse af stikprøve	29
4.2 Præsentation af stikprøven	30
4.3 Måleskema	32
5 Bilag 2 - Resultater	33
5.1 Afgørelser truffet efter § 91	33
5.2 Afgørelser truffet efter § 93	35
6 Bilag 3 - Indkaldelsesbrev	37
7 Bilag 4 - Regelgrundlag	40
8 Bilag 5- Principafgørelser	48
9 Bilag 6 - Måleskema	51

Forord

Praksisundersøgelsens tema er kommunernes anvendelse af bestemmelserne i lov om aktiv socialpolitik (aktivloven) § 91 og § 93 om tilbagebetaling af løbende forsørgelsesydelse.

Praksisundersøgelsen foretages som led i Ankestyrelsens forpligtelse til på landsplan at koordinere, at afgørelser, som efter de sociale og beskæftigelsesmæssige love kan indbringes for Ankestyrelsen, træffes i overensstemmelse med lovgivningen. Der henvises til retssikkerhedslovens § 76, stk. 1¹.

Ankestyrelsen kan ikke i forbindelse med en praksisundersøgelse tage underinstansens afgørelser op af egen drift med henblik på at ændre afgørelsen², ligesom praksiskoordineringen heller ikke bedømmer hensigtsmæssigheden af kommunernes forretningsgange.

Praksisundersøgelsen skal efter retssikkerhedslovens § 79 a behandles på et kommunalbestyrelsesmøde i de deltagende kommuner. Reglen præciserer det kommunalpolitiske ansvar for at følge op på klageinstansernes praksisundersøgelser og understreger kommunalbestyrelsernes ansvar for at implementere lovgivningen på det sociale og beskæftigelsesmæssige område og dermed sikre borgernes retssikkerhed.

Ankestyrelsens materielle vurdering af sagerne fremgår af kapitel 2. Kapitel 3 indeholder Ankestyrelsens vurdering af, om de formelle regler er overholdt. I kapitel 2 og 3 er tillige medtaget eksempler på sager, der illustrerer de enkelte problemstillinger. Bilagene indeholder undersøgelsens baggrund og metode, undersøgelsens samlede resultater, regelgrundlaget, Principafgørelser samt indkaldelsesbrev og måleskemaer.

Der har været afholdt dialogmøde med de involverede kommuner den 17. maj 2011, hvor resultatet af undersøgelsen blev præsenteret.

¹ Jf. lovbekendtgørelse nr. 1054 af 7. september 2010 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

² Jf. dog § 65 i lov om social service, hvor Ankestyrelsen har beføjelser til at træffe afgørelser uden klage i visse sager på børne- og ungeområdet.

1 Resumé og anbefalinger

Ankestyrelsen har gennemført en undersøgelse af kommunernes praksis i forbindelse med kommunernes krav om tilbagebetaling af løbende forsørgelsesydelse som eksempelvis kontanthjælp, revalideringsydelse og ledighedsydelse.

I undersøgelsen fokuseres på, om kommunernes afgørelser om tilbagebetaling efter lov om aktiv socialpolitik §§ 91 og 93 er i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis.

§ 91 omhandler den situation, hvor borgeren uberettiget og mod bedre vidende har modtaget forsørgelsesydelse eller den situation, hvor borgeren har fået en sanktion efter lov om arbejdsløshedsforsikring. Eksempelvis, hvor borgeren selv er skyld i ledighed og derfor har fået karantæne fra A-kassen. Borgeren vil her ikke kunne få arbejdsløshedsdagpenge fra A-kassen med det samme.

§ 93 omhandler særligt de situationer, hvor borgerne har haft en uforsvarlig økonomi, eller hvor borgeren inden for kortere tid vil være i stand til at betale den udbetalte hjælp tilbage, eksempelvis fordi borgeren får frigivet en børneopsparing.

Kommunen skal kræve tilbagebetaling af den udbetalte forsørgelsesydelse efter § 91, hvorimod kommunen kan vælge at gøre det, når afgørelsen træffes efter § 93.

I undersøgelsen indgår 108 sager fra 17 kommuner. 76 sager omhandler tilbagebetaling efter § 91, og 32 sager omhandler tilbagebetaling efter § 93. De deltagende kommuner fremgår af bilag 1.

1.1 Undersøgelsens hovedresultater

Det er Ankestyrelsens vurdering, at kommunerne overordnet set har et godt kendskab til tilbagebetalingsreglerne. Det er endvidere Ankestyrelsens vurdering, at sagerne var godt oplyst i forhold til, at kommunerne kunne træffe afgørelse om tilbagebetaling.

1.1.1 Materiel vurdering

I 91 procent af sagerne – svarende til 69 ud af 76 sager - truffet efter § 91 er afgørelsen om tilbagebetaling i overensstemmelse med lovgivning og praksis. I 91 procent af sagerne manglede ingen eller kun enkelte mindre væsentlige oplysninger.

For sager truffet efter § 93 er 69 procent af sagerne - svarende til 22 ud af 32 sager - i overensstemmelse med regler og praksis. I 88 procent af sagerne var der tilstrækkelige oplysninger i sagen til, at kommunen kunne træffe afgørelse om tilbagebetaling.

1.1.2 Formel vurdering

Ankestyrelsen vurderer, at kommunerne som udgangspunkt har godt styr på forvaltningslovens regler om afgørelsens form og krav til begrundelse i de undersøgte sager.

I 88 procent af kommunernes afgørelser var begrundelsen for at kræve tilbagebetaling af den udbetalte hjælp i overensstemmelse med forvaltningslovens regler. I en del sager har kommunen dog truffet afgørelse efter § 91, nr. 2, hvor det havde været mere nærliggende at anvende § 91 nr. 1. I de sager har Ankestyrelsen vurderet, at begrundelsen kun i nogen grad var tilstrækkelig fyldestgørende.

Før der træffes afgørelse i en sag, hvor borgeren ikke får medhold, skal kommunen høre borgeren om oplysninger, som borgeren ikke har kendskab til, og som kommunen vil lægge vægt på ved afgørelsen. Partshøring har betydning for, at der træffes den rigtige afgørelse i sagen. En manglende partshøring kan betyde, at afgørelsen ikke er gyldig, hvis borgeren har kunnet komme med oplysninger, der har betydning for afgørelsens resultat.

I 17 procent af sagerne manglede kommunerne at partshøre borgeren, inden afgørelsen om tilbagebetaling blev truffet, selvom det var relevant at foretage partshøring. Det var i disse sager relevant at partshøre borgeren, idet borgeren ikke kendte til baggrunden for tilbagebetalingskravet.

Manglende partshøring medfører dog ikke nødvendigvis, at afgørelsen bliver ugyldig. Det kan være, at den manglende partshøring ud fra en konkret væsentlighedsvurdering ikke har haft betydning for afgørelsens resultat, idet borgeren ikke ville kunne komme med oplysninger, der kunne ændre på tilbagebetalingskravet.

I de fleste af sagerne, hvor kommunerne manglede at partshøre borgeren, har Ankestyrelsen vurderet, at det ikke ville medføre afgørelsens ugyldighed. Den manglende partshøring har derfor heller ikke haft nogen betydning i forhold til Ankestyrelsens vurdering af, om begrundelsen for at kræve tilbagebetaling er i overensstemmelse med forvaltningslovens krav til en begrundelse.

I forhold til borgerens retssikkerhed for, at der træffes den rigtige afgørelse i sagen, skal kommunerne dog være opmærksomme på at partshøre borgeren inden, der træffes afgørelse om tilbagebetaling.

Ankestyrelsen anbefaler: Kommunerne skal øge opmærksomheden på at få partshørt borgeren, før kommunen træffer afgørelse om tilbagebetaling.

1.2 Afgørelser efter § 91

Undersøgelsen viser, at kommunerne har vanskeligheder omkring sondringen mellem anvendelsen af § 91, nr. 1 og § 91, nr. 2, *se faktaboks 1 om anvendelsen af bestemmelserne i § 91*. I en del tilfælde, hvor borgeren har undladt at give kommunen oplysninger om ændringer i økonomiske forhold, er der anvendt § 91, nr. 2, der vedrører fejludbetalinger, hvor det havde været mere nærliggende at anvende § 91, nr. 1, der vedrører den specifikke situation, hvor borgeren har undladt at give oplysninger om ændringer i sine forhold.

Ankestyrelsen anbefaler: Kommunerne skal henvise til § 91 nr. 1, i de tilfælde hvor borgeren har undladt at give oplysninger – eksempelvis om påbegyndt arbejde eller uddannelse.

Undersøgelsen viser også, at kommunerne skal medtage i begrundelsen for kravet om tilbagebetaling, at hjælpen er modtaget mod bedre vidende. Det er en betingelse for tilbagebetaling efter såvel § 91, nr. 1 som nr. 2, at hjælpen er modtaget uberettiget, og at borgeren vidste eller burde vide, at borgeren ikke havde ret til hjælp -det vil sige handlede "mod bedre vidende".

Af hensyn til borgerens retssikkerhed skal en begrundelse for krav om tilbagebetaling derfor forholde sig til begge betingelser.

I en del sager har det ikke kunnet ses direkte af kommunernes afgørelse, at der været foretaget en vurdering af, om borgeren vidste eller burde vide, at han/hun ikke havde ret til hjælpen. Ankestyrelsen har ikke vurderet afgørelsen som forkert, hvis det klart fremgår af sagens akter, at hjælpen blev modtaget "mod bedre vidende". Eksempelvis hvor borgeren er oplyst om, at der skal gives besked til kommunen om ændringer i borgerens forhold, og borgeren undlader at give oplysninger om, at han/hun har fået arbejde. Der er her tale om en ændring i borgerens forhold, som har betydning for hjælpen. Hvis det i sagen klart er dokumenteret, at der er modtaget løn fra arbejdsforholdet, har borgeren tydeligvis fået udbetalt hjælpen "mod bedre vidende".

Det skal dog understreges, at kommunerne skal foretage vurdering af, om borgeren vidste eller burde vide, at borgeren ikke havde ret til hjælpen.

Kommunernes begrundelse for afgørelsen om tilbagebetaling er derfor i de tilfælde kun vurderet til i nogen grad at opfylde forvaltningslovens krav til en begrundelse.

Ankestyrelsen anbefaler: Kommunerne skal tage stilling til, om ydelsen er modtaget "mod bedre vidende", og det skal fremgå af afgørelsen. Det kan evt. ske ved, at der i tilbagebetalingserklæringen indsættes " mod bedre vidende" ved rubrikken om uberettigede modtagne ydelser efter § 91, nr. 1 og nr. 2.

Faktaboks 1.- § 91

§ 91 er opdelt i nr.1-3, hvortil der knytter sig forskellige betingelser:

- § 91, nr. 1, anvendes, hvor borgeren har undladt mod bedre vidende at oplyse om ændringer, der har betydning for hjælpen.
- § 91, nr. 2, omhandler den situation, hvor borgeren har opfyldt sin oplysningspligt, men kommunen fortsætter med at udbetale, enten fordi kommunen ikke kan nå at standse hjælpen, eller ikke er opmærksom på at standse hjælpen, det vil sige en situation med fejludbetaling.
- § 91, nr. 3, anvendes, når kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling, i det tilfælde en person er omfattet af en sanktion efter lov om arbejdsløshedsforsikring.

1.3 Afgørelser efter § 93

I forhold til aktivlovens § 93 viser undersøgelsen, at kommunerne i overvejende grad anvender § 93 stk. 1, nr. 1, om uforvarlig økonomi korrekt. Kommunerne har derimod vanskeligheder ved anvendelsen af aktivlovens § 93, stk. 1, nr. 4, om tilbagebetaling i løbet af kortere tid, hvor der skal være sikkerhed for, at der kommer et beløb til udbetaling, *se faktaboks 2 om anvendelsen af bestemmelserne i § 93*. Hvis der eksempelvis er tale om, at borgeren forventer at få en arv, skal kommunen sikre sig, at der faktisk kommer et beløb fra arven til udbetaling.

Ankestyrelsen anbefaler: Kommunerne skal inden der træffes afgørelse om tilbagebetaling efter § 93 stk. 1, nr. 4, sikre sig, at der er sikkerhed for, at borgeren får penge indenfor kortere tid.

1.3.1 Samtidighedskravet-aktivlovens § 93, stk.2

Undersøgelsen viser overordnet set et godt kendskab til samtidighedskravet.

Det er en ufravigelig betingelse for at kræve tilbagebetaling efter § 93, at kommunen senest ved udbetaling af hjælpen skal oplyse modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse. Hvis kommunen ikke har oplyst borgeren senest ved udbetaling af hjælpen om, at hjælpen skal tilbagebetales og begrundelsen herfor, kan hjælpen ikke kræves tilbagebetalt.

I 13 procent af sagerne var borgeren ikke blevet oplyst om, at hjælpen skulle tilbagebetales, mens i 22 procent af sagerne var borgeren ikke oplyst om begrundelsen for, at hjælpen skulle tilbagebetales.

Ankestyrelsen anbefaler: Kommunerne skal altid oplyse borgeren senest ved udbetaling af hjælpen, om at hjælpen skal tilbagebetales og med hvilken begrundelse.

Faktaboks 2.- § 93

§ 93 er opdelt i nr.1-4, hvortil der knytter sig forskellige betingelser:

- Efter § 93, stk. 1, nr. 1, kan kommunen træffe beslutning om tilbagebetaling, når der ydes hjælp, fordi modtageren har udvist uforsvarlig økonomi.
- Efter § 93, stk. 1, nr. 2, kan kommunen kræve tilbagebetaling, fordi modtageren ikke har givet nødvendige oplysninger til andre offentlige myndigheder, private m.fl., der har betydning for modtagelse af anden offentlig forsørgelsesydelse eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.v.
- Efter § 93, stk. 1, nr. 3, kan kommunen træffe beslutning om tilbagebetaling, fordi modtageren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid.

Ankestyrelsen har ikke praksis om anvendelsen af § 93, stk. 1, nr. 3.

- Efter § 93, stk. 1, nr. 4, kan kommunen træffe beslutning om tilbagebetaling, når der på det tidspunkt, da der søges hjælp på grund af økonomisk trang, foreligger forhold, der viser, at den pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen.

Det er en forudsætning for tilbagebetaling efter § 93, stk. 1, nr.1- 4, at kommunen senest ved udbetaling af hjælpen oplyser modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse.

2 Materiel vurdering af sagerne

Ankestyrelsen har i denne undersøgelse foretaget en vurdering af kommunernes praksis i forbindelse med afgørelser om tilbagebetaling af løbende forsørgelsesydelser efter §§ 91 og 93 i lov om aktiv socialpolitik.

Den materielle vurdering er baseret på 108 sager. Af de 108 sager drejede de 76 sager sig om tilbagebetaling efter § 91, mens 32 sager drejede sig om tilbagebetaling efter § 93.

Dette kapitel indeholder Ankestyrelsens materielle vurdering, det vil sige, i hvilket omfang afgørelserne er i overensstemmelse med de betingelser, som skal være opfyldt for, at der kan træffes afgørelser om tilbagebetaling efter §§ 91 og 93.

Ved den materielle vurdering er der særligt lagt vægt på:

- Om afgørelsen samlet set er i overensstemmelse med regler og praksis på området.
- Om sagen har været tilstrækkelig oplyst til, at kommunen kunne træffe afgørelse om tilbagebetaling. I forhold til § 91 nr.1 og nr.2 er der særlig lagt vægt på, om sagen har været tilstrækkeligt oplyst til, at kommunen har kunnet foretage vurderingen af, om borgeren har vidst eller burde vide, at borgeren ikke havde ret til hjælpen- det vil sige "mod bedre vidende" vurderingen.
- Om borgeren ved tilbagebetaling efter § 93 senest ved udbetaling af hjælpen er oplyst om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse.

Ankestyrelsen er enig i 91 procent af sagerne, hvor afgørelsen er truffet efter aktivlovens § 91 og enig i 69 procent af sagerne, hvor afgørelsen er truffet efter aktivlovens § 93.

2.1 § 91-Lovmæssig baggrund for vurdering af sagerne

I det følgende vil indholdet af reglerne i § 91 blive gennemgået.

Den nyeste bestemmelse i § 91 er § 91 nr. 3 som blev indført 1. januar 2003.

§ 91 er en obligatorisk tilbagebetalingsbestemmelse. Obligatorisk vil sige, at kommunen skal stille krav om tilbagebetaling.

Den obligatoriske tilbagebetalingsbestemmelse omfatter alle ydelser efter aktivloven, hvilket vil sige, at bestemmelsen ikke kun finder anvendelse på tilbagebetaling af

kontanthjælp, men også på eksempelvis tilbagebetaling af revalideringsydelse og ledighedsydelse. Det har Ankestyrelsen truffet afgørelse om i *Ankestyrelsens Principafgørelse A-17-02 om tilbagebetaling af revalideringsydelse efter, at invalideydelse var kommet til udbetaling og i Ankestyrelsens Principafgørelse A-17-05 om tilbagebetaling af ledighedsydelse efter ophold i udlandet.*

§ 91 er opdelt i nr. 1, 2 og 3, hvortil der knytter sig forskellige betingelser:

- § 91, nr. 1, vedrører den situation, hvor borgeren mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger om ændringer i økonomiske forhold. Bestemmelsen henviser til § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed på det sociale område, hvorefter personer, der får hjælp, har pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen. Modtageren skal efter retssikkerhedsloven have skriftlig besked om pligten til at give oplysninger, hvilke typer ændringer, der kan have betydning for hjælpen og konsekvenserne af, at der ikke oplyses om ændringerne.

Det er en grundlæggende betingelse for at kræve tilbagebetaling, at borgeren har fået udbetalt en ydelse, som borgeren ikke havde ret til. Det er således også et krav om tilbagebetaling efter § 91 nr. 1, at ydelsen er modtaget uberettiget.

§ 91, nr. 1, anvendes, hvor borgeren har undladt mod bedre vidende at oplyse om ændringer, der har betydning for hjælpen. Som eksempel kan henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse **A-37-04**, hvor der var undladt at oplyse om påbegyndt arbejde, og Ankestyrelsens Principafgørelse **87-10**, hvor borgeren havde undladt at oplyse om påbegyndt uddannelse, der var SU-berettiget.

I Principafgørelse **A-36-04** vurderede Ankestyrelsen, at § 91, nr. 1, skulle anvendes, hvor borgeren på tidspunktet for ansøgningen om hjælpen havde undladt at oplyse om formue.

- § 91, nr. 2, omhandler den situation, hvor borgeren har opfyldt sin oplysningspligt, men kommunen fortsætter med at udbetale, enten fordi kommunen ikke kan nå at standse hjælpen, eller ikke er opmærksom på at standse hjælpen, det vil sige en situation med fejludbetaling. I Ankestyrelsens Principafgørelse **0-156-97**, sag nr. 2, havde en kommune ved en fejl ikke nået at standse udbetalingen af kontanthjælpen til en borger, der havde fået tilkendt førtidspension.

Tilbagebetaling efter § 91 nr. 2 forudsætter, at hjælpen er modtaget uberettiget og mod bedre vidende.

- § 91, nr. 3, hvorefter en kommune skal træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person er omfattet af en sanktion efter lov om arbejdsløshedsforsikring, blev indsat i forbindelse med LF 62 02/03 om ændring af rådighedsreglerne. Det fremgår af bemærkningerne hertil, at det foreslås, at en person, der omfattes af en sanktion i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., alene kan modtage kontanthjælp med tilbagebetalingspligt, så længe sanktionen varer. En sanktion kan være, hvis en borger selv er skyld i ledighed og derfor har fået karantæne fra A-kassen. Borgeren kan derfor ikke få arbejdsløshedsdagpenge fra sin A-kasse.

Ankestyrelsen har ikke en Principafgørelse om anvendelsen af § 91, nr. 3.

Hvorvidt en borger skal tilbagebetale den udbetalte forsørgelsesydelse efter aktivlovens § 91 nr.1 og nr. 2 afhænger af, om borgeren uberettiget og mod bedre vidende har modtaget hjælpen. Mod bedre vidende vurderingen omfatter ikke kun, hvad borgeren har fået oplyst af kommunen (viden), men også hvad borgeren burde vide. Eksempelvis, at der ikke var ret til den samme hjælp to gange på en måned.

§ 91, nr. 3, indeholder i modsætning til § 91, nr. 1 og nr. 2 ikke en vurdering af, om hjælpen er modtaget mod bedre vidende.

2.2 Afgørelser truffet efter § 91

Af de 76 sager, hvor der var truffet afgørelse efter § 91, blev de 69 sager vurderet i overensstemmelse med regler og praksis, se tabel 2.1.

Tabel 2.1 Ankestyrelsens samlede vurdering af afgørelser truffet efter § 91

	Antal	Procent
Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	69	91
Nej, afgørelsen ville blive ændret eller hjemvist, hvis der havde været en klage	7	9
I alt	76	100

Vurderingen af afgørelsens rigtighed afhænger i høj grad af det oplysningsgrundlag, der ligger i sagen. Undersøgelsen viser, at der i overvejende grad har været tilstrækkelige oplysninger i sagerne til, at kommunen har kunnet træffe afgørelse om tilbagebetaling efter § 91. Således manglede der ingen oplysninger i 78 procent af sagerne truffet efter

§ 91. Kun i 9 procent af sagerne - svarende til 7 sager- manglede der oplysninger i en grad, så afgørelsen blev vurderet til at være forkert på grund af utilstrækkeligt oplysningsgrundlag, se tabel 2.2.

Tabel 2.2 Sagens oplysningsgrundlag

	Antal	Procent
Ingen oplysninger mangler	59	78
Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	10	13
Flere og/eller væsentlige oplysninger mangler	0	0
Afgørende oplysninger mangler	7	9
I alt	76	100

I alle 7 sager, der blev vurderet som ikke i overensstemmelse med regler og praksis, mangler der afgørende oplysninger i sagen.

De 76 sager i undersøgelsen truffet efter § 91 har i langt overvejende grad drejet sig om tilbagebetaling af kontanthjælp. Hvor borgeren har modtaget kontanthjælp, er det i undersøgelsen lagt til grund, at borgeren er vejledt om sin oplysningspligt, medmindre det fremgår af sagen, at det ikke er sket.

Borgeren skal ved ansøgning om kontanthjælp altid udfylde et skema, hvor borgeren samtidig bliver underrettet om sin oplysningspligt. Borgeren får at vide, at borgeren skal underrette kommunen, hvis der sker ændringer i borgerens økonomiske forhold. Det er blandt andet oplysninger om løn og uddannelse. Kontanthjælp kan ikke blive udbetalt, uden at borgeren har udfyldt ansøgningskemaet og er blevet oplyst om, at ændringer i forhold skal gives til kommunen.

Ankestyrelsen har derfor lagt til grund, at ansøgningskemaet har foreligget, selvom en række kommuner ikke har indsendt ansøgningskemaet sammen med sagens øvrige akter. Det har derfor ikke i kontanthjælpssagerne haft betydning for Ankestyrelsens vurdering af sagernes oplysningsgrundlag, hvis ansøgningskemaet ikke har foreligget blandt sagens akter.

Det skal dog understreges, at ansøgningskemaet burde have været vedlagt sagens øvrige akter.

I de sager, hvor afgørelsen er truffet efter § 91, nr. 3, har der ikke vist sig de store problemer med oplysningsgrundlaget, idet borgeren her selv er kommet med

oplysningerne om, at der har været givet en sanktion fra A-kassen. Borgeren har eksempelvis selv i forbindelse med ansøgning om kontanthjælp oplyst, at borgeren har fået karantæne fra a-kassen og begrundelsen derfor.

Nedenfor gennemgås eksempler på sager, hvor Ankestyrelsen er uenig i afgørelsen, da der manglede oplysninger i sagerne:

Sag nr.37

Kommunen krævede tilbagebetaling af kontanthjælp efter aktivlovens § 91, nr. 3. Det fremgik alene af sagens oplysninger, at borgeren var udeblevet fra en uddannelsesaftale.

Ankestyrelsen finder, at der manglede afgørende oplysninger i sagen til at vurdere, om kontanthjælpen kunne kræves tilbagebetalt. Det fremgik ikke, om borgeren havde fået en sanktion af sin A-kasse i forhold til at kunne kræve tilbagebetaling efter aktivlovens § 91, nr. 3. Dette er en betingelse for, at hjælpen kunne kræves tilbagebetalt efter denne bestemmelse.

Sag nr.56

Kommunen krævede tilbagebetaling af revalideringsydelse efter § 91, nr. 1. Der var ikke anført nogen konkret begrundelse for tilbagebetalingskravet, men alene en overordnet begrundelse om, at indtægter fra løbende udbetalinger fra forsikringer og pensionsordninger medfører nedsættelse af revalideringsydelsen, jf. aktivlovens § 59, stk. 1.

Ankestyrelsen finder, at der manglede afgørende oplysninger om, hvornår borgeren skulle være oplyst om sin oplysningspligt i forhold til at give besked om ændringer i sine forhold. Det fremgik heller ikke af afgørelsen, om kommunen havde fortaget en vurdering af, hvorvidt borgeren vidste eller burde vide, at borgeren ikke havde ret til hjælpen.

2.2.1 Afgrænsning af § 91, nr. 1 og § 91, nr. 2

Undersøgelsen viser, at kommunerne generelt ikke er opmærksomme på forskellen mellem anvendelsen af § 91, nr. 1, og nr. 2.

Ankestyrelsen har valgt ikke at vurdere afgørelsen som forkert, hvis kommunen har truffet afgørelse om tilbagebetaling efter § 91, nr. 2, men hvor kommunen skulle have anvendt § 91, nr.1. Hvis borgeren har undladt at give kommunen krævede oplysninger, der har haft betydning for udbetaling af hjælpen, eksempelvis om påbegyndelse af arbejde eller påbegyndelse af SU berettiget uddannelse, er den korrekte lovhenvielse § 91, nr. 1. Denne bestemmelse handler specifikt om den situation, hvor oplysningspligten ikke er overholdt af borgeren.

Begrundelsen for, at Ankestyrelsen ikke har vurderet afgørelserne som forkerte er, at ordlyden i § 91, nr. 1, er indeholdt i § 91, nr. 2 om tilbagebetaling. Begge bestemmelser kræver, at hjælpen skal være modtaget uberettiget og mod bedre vidende. I de tilfælde, hvor kommune har anvendt § 91 nr. 2, men burde have anvendt § 91, nr. 1, har Ankestyrelsen vurderet kommunens begrundelse til i nogen grad at opfylde forvaltningslovens krav til en begrundelse, idet den helt korrekte lovhenvi sning ville være § 91, nr. 1. Se nærmere i kapitel 3.1.1.

Kommunerne bør være opmærksomme på, at § 91, nr. 1, er en specifik hjemmel til at kræve tilbagebetaling, når en borger mod bedre vidende undlader at give kommunen oplysninger om ændringer i sine forhold, *jf. retssikkerhedslovens § 11, stk. 2.*

Ankestyrelsen anbefaler: Kommunerne skal træffe afgørelsen efter § 91 nr. 1, i de tilfælde hvor borgeren har undladt at give oplysninger – eksempelvis om påbegyndt arbejde eller uddannelse.

2.2.2 Betingelser for tilbagebetaling

Det er en betingelse for, at kommunen kan kræve tilbagebetaling efter § 91 nr. 1, at borgeren ikke har givet oplysninger til kommunen om ændringer i sine forhold. Det kan som eksempel være, at borgeren ikke har oplyst om påbegyndt arbejde, eller borgeren modtager SU. I 10 ud af 11 afgørelser truffet efter § 91, nr. 1, er betingelsen om, at borgeren ikke har givet oplysninger til kommunen, opfyldt i tilstrækkelig grad- det vil sige i høj grad eller i nogen grad, se *tabel 2.3.*

Det er en forudsætning for, at kommunen kan kræve tilbagebetaling efter § 91 nr. 2, at borgeren uberettiget har modtaget hjælpen. Det kan for eksempel være, at kommunen har udbetalt ydelsen to gange for samme måned – det vil sige en fejludbetaling. I 51 ud af 55 afgørelser truffet efter § 91 nr. 2, er betingelsen om, at borgeren uberettiget har modtaget ydelsen, opfyldt, se *tabel 2.3.*

For at kommunen kan træffe afgørelse efter § 91 nr. 3, er det en betingelse, at der er givet en sanktion fra borgerens A-kasse. Det kan for eksempel være tale om, at borgeren har fået en karantæne fra A-kassen, fordi borgeren selv er skyld i, at borgeren er blevet ledig. I 10 ud af 11 sager truffet efter § 91 nr. 3, er betingelsen om, at borgeren har været omfattet af en sanktion, opfyldt, se *tabel 2.3.*

Tabel 2.3 Betingelser for tilbagebetaling

	Er betingelsen om, at personen har undladt at give kommunen krævede oplysninger, opfyldt? - § 91 nr.1		Er betingelsen om, at personen uberettiget har modtaget ydelsen, opfyldt? - § 91 nr.2		Er betingelsen om, at personen er omfattet af en sanktion, opfyldt? - § 91. nr. 3	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
I høj grad	9	82	51	93	10	91
I nogen grad	1	9	0	0	0	0
I ringe grad	0	0	0	0	0	0
Nej	1	9	4	7	1	9
I alt	11	100	55	100	11	100

Note: I en af sagerne er afgørelsen truffet efter både § 91 nr.1 og nr.2.

Nedenstående er et eksempel på korrekt anvendelse af § 91, nr. 1, hvor borgeren manglede at give oplysninger om lønindtægt.

Sag nr. 41

Kommunen krævede tilbagebetaling af den udbetalte kontanthjælp efter § 91, nr. 1, idet borgeren havde modtaget løn samtidig med kontanthjælpen. Borgeren havde ikke oplyst kommunen om sin lønindtægt.

Ankestyrelsen finder, at borgeren havde undladt at give oplysninger om sin lønindtægt til kommunen, og at det derfor var korrekt, at kommunen krævede tilbagebetaling. Borgeren var ved modtagelsen af kontanthjælp blevet underrettet om, at kommunen skal have oplysninger, hvis der sker ændringer i borgerens økonomiske forhold.

Nedenstående er eksempler på korrekt anvendelse af § 91, nr. 2, hvor kommunen ved en fejl havde udbetalt hjælp to gange.

Sag nr. 59

Kommunen krævede tilbagebetaling af den udbetalte kontanthjælp efter § 91, nr. 2, idet kommunen ved en fejl havde udbetalt hjælp 2 gange for samme måned.

Ankestyrelsen finder, at kommunen med rette har anvendt § 91, nr. 2, til at kræve hjælpen tilbagebetalt, da det måtte være klart, at borgeren ikke kunne modtage den samme hjælp to gange på en måned.

Nedenstående er et eksempel, hvor kommunen også har anvendt § 91 nr. 2 korrekt, idet borgeren her havde oplyst om ændringer i sine forhold.

Sag nr. 117

Kommunen krævede tilbagebetaling af den udbetalte kontanthjælp efter § 91, nr. 2. Borgeren havde modtaget løn samtidig med kontanthjælpen. Borgeren havde dog oplyst kommunen om, at borgeren var påbegyndt arbejde.

Ankestyrelsen finder, at kommunen med rette havde anvendt § 91, nr. 2, til at kræve hjælpen tilbagebetalt, idet borgeren netop ikke havde undladt at give kommunen oplysninger om, at borgeren var startet i arbejde.

2.2.3 "Mod bedre vidende" vurderingen

Det er yderligere en betingelse for at kræve tilbagebetaling efter § 91 nr.1 og nr. 2, at borgeren vidste eller burde vide, at borgeren ikke havde ret til hjælpen.

I en del sager har det ikke kunnet ses af kommunernes afgørelse, at der været foretaget en vurdering af, om borgeren vidste eller burde vide, at han/hun ikke havde ret til hjælpen. Ankestyrelsen har ikke vurderet afgørelsen som forkert, hvis det klart fremgår af sagens akter, at hjælpen blev modtaget "mod bedre vidende". Eksempelvis hvor borgeren er oplyst om, at der skal gives besked til kommunen om ændringer i borgerens forhold, og borgeren undlader at give oplysninger om, at han/hun har fået arbejde. Der er her tale om en ændring i borgerens forhold, som har betydning for hjælpen. Hvis det i sagen klart er dokumenteret, at der er modtaget løn fra arbejdsforholdet, har borgeren tydeligvis fået udbetalt hjælpen "mod bedre vidende".

Det skal dog understreges, at kommunerne skal foretage vurdering af, om borgeren vidste eller burde vide, at borgeren ikke havde ret til hjælpen.

I 91 procent af sagerne, hvor afgørelsen var truffet efter § 91, var oplysningsgrundlaget tilstrækkeligt til, at Ankestyrelsen kunne vurdere rigtigheden af afgørelsen, herunder om hjælpen var modtaget mod bedre vidende, se *tabel 2.2*.

I 62 ud af 66 sager truffet efter § 91 nr. 1 og nr. 2 har kommunen foretaget en tilstrækkelig "mod bedre vidende" vurdering, eller det har været muligt for Ankestyrelsen at foretage vurderingen, *jf. tabel 2.4*.

Tabel 2.4 Er betingelsen om "mod bedre vidende" opfyldt

	Antal	Procent
I høj grad	59	89
I nogen grad	3	5
I ringe grad	0	0
Nej	4	6
I alt	66	100

Det er en betingelse for tilbagebetaling efter såvel § 91, nr. 1 som nr. 2, at hjælpen er modtaget uberettiget og mod bedre vidende. Af hensyn til borgerens retssikkerhed skal en begrundelse for krav om tilbagebetaling derfor forholde sig til begge betingelser. Ankestyrelsen har vurderet begrundelsen som i nogen grad fyldestgørende, hvis der mangler en vurdering af, om borgeren har modtaget hjælpen mod bedre vidende, men Ankestyrelsen selv har kunnet foretage denne vurdering ud fra sagens oplysninger. Se nærmere i kapitel 3.1.1.

Nedenstående er et eksempel på en afgørelse, hvor der er foretaget en god "mod bedre vidende" vurdering.

Sag nr. 9

Følgende er et uddrag af begrundelsen for kommunens afgørelse:

"Der er ved afgørelsen lagt vægt på, at du er startet arbejde uden at give besked om dette, selv om det vurderes, at du har været vidende om, at en indtægt i form af løn skal oplyses til Ydelseskantoret, hvorfra du modtog kontanthjælp. Du vurderes således mod bedre vidende at have modtaget kontanthjælp samtidig med løn.

"Du har underskrevet erklæring om oplysningspligt, hvoraf det fremgår, at du er forpligtet til at give oplysninger, som kan have betydning for din berettigelse til kontanthjælp. Du har således været orienteret om, at ændringer af indtægtsforhold skal oplyses, hvilket du har tilsidesat".

Ankestyrelsen finder, at kommunen har foretaget en god "mod bedre vidende" vurdering, hvor borgeren har fået en god forklaring på, hvorfor hjælpen skal tilbagebetales.

Ankestyrelsen anbefaler: Kommunerne skal tage stilling til, om ydelsen er modtaget "mod bedre vidende", og det skal fremgå af afgørelsen. Det kan evt. ske ved, at der i tilbagebetalingserklæringen indsættes "mod bedre vidende" ved rubrikken om uberettigede modtagne ydelser efter § 91, nr. 1 og nr. 2..

2.3 § 93- Lovmæssig baggrund for vurdering af sagerne

§ 93 omhandler den situation, hvor borgeren ønsker hjælp til forsørgelse fra kommunen – eksempelvis fordi borgeren har haft en uforsvarlig økonomi, eller borgeren inden for kortere tid vil være i stand til at betale den udbetalte hjælp tilbage. Borgeren skal i den situation samtidig have at vide, om forsørgelsesydelsen skal betales tilbage.

Den nyeste bestemmelse i § 93 er § 93 nr. 2, som blev indført 1. januar 2003.

I modsætning til § 91 er § 93 fakultativ. At tilbagebetalingsbestemmelsen i § 93 er fakultativ vil sige, at kommunen kan vælge at træffe afgørelse om tilbagebetaling. Kommunerne kan også lade være at træffe afgørelse om tilbagebetaling.

§ 93 er opdelt i nr. 1-4, hvortil der knytter sig følgende betingelser:

- Efter § 93, stk. 1 nr. 1, kan kommunen træffe beslutning om tilbagebetaling, når der ydes hjælp, fordi borgeren har udvist uforsvarlig økonomi.

Ankestyrelsen har truffet flere principielle afgørelser om, hvornår der foreligger uforsvarlig økonomi.

I Principafgørelse **168-09** anså Ankestyrelsen det som uforsvarlig økonomi at indfri uforfalden gæld.

I Principafgørelse **198-09** anså Ankestyrelsen det som uforsvarlig økonomi at skifte med fælles arvinger, når det var muligt at sidde i uskiftet bo.

I Principafgørelse **A-15-08** anså Ankestyrelsen det som uforsvarlig økonomi at opretholde sin hidtidige forholdsvis høje levevis, når borgeren ikke længere havde indtægter.

I Principafgørelse **A-27-01** anså Ankestyrelsen det **ikke** for uforsvarlig økonomi, at borgeren havde sagt sit arbejde op uden at have andet forsørgelsesgrundlag.

- Efter § 93, stk. 1, nr. 2, kan kommunen kræve tilbagebetaling, fordi borgeren ikke har givet nødvendige oplysninger til andre offentlige myndigheder, private m.fl., der har betydning for modtagelse af anden offentlig forsørgelsesydelse eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.v.

Ankestyrelsen har ikke praksis, der tager stilling til betingelserne for at kræve tilbagebetaling efter § 93, stk. 1, nr.2. I Principafgørelse **A-10-06** har vi imidlertid forholdt os til bestemmelsen i forhold til, at en kommune ikke efterfølgende kan ændre begrundelsen for tilbagebetaling.

- Efter § 93, stk. 1, nr. 3, kan kommunen træffe beslutning om tilbagebetaling, fordi borgeren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid.
- Efter § 93, stk. 1, nr. 4, kan kommunen træffe beslutning om tilbagebetaling, når der på det tidspunkt, da der søges hjælp på grund af økonomisk trang, foreligger forhold, der viser, at borgeren i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen.

Ankestyrelsen fandt i Principafgørelse **0-13-93**, at det ikke kunne afvises, at 3/4 år kunne betragtes som kortere tid. Det måtte dog være en forudsætning, at der var sikkerhed for beløbets udbetaling, og at borgerens forhold var afklarede. Konkret fandt Ankestyrelsen i denne sag ikke grundlag for tilbagebetaling ved frigivelse af en børneopsparing, fordi borgerens økonomiske forhold i øvrigt var uafklarede.

I Principafgørelse **A-4-02** kunne kommunen fastholde sin afgørelse om tilbagebetaling, uanset at borgeren først ville få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge 2 måneder senere end forventet, da afgørelsen blev truffet.

Ankestyrelsen henviste til, at begrebet kortere tid går på, hvornår tilbagebetalingen kan påbegyndes samt til, at borgeren efter det oplyste om indtægts- og udgiftsforhold, ville få et betydeligt rådighedsbeløb efter 4 måneder. Borgeren ville derfor fortsat være i stand til at tilbagebetale den ydede kontanthjælp i løbet af kortere tid.

2.3.1 § 93, stk. 2-Et samtidighedskrav

Det er en forudsætning for tilbagebetaling efter § 93, stk. 1, nr.1- 4, at kommunen senest ved udbetaling af hjælpen oplyser borgeren om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse. Ankestyrelsen har taget stilling til betydning af denne regel i Principafgørelse **A-10-06 og A-27-01**.

Af bevismæssige grunde bør borgeren underskrive tilbagebetalingserklæringen. Det er dog ikke et krav for at kunne kræve tilbagebetaling, at borgeren har underskrevet

tilbagebetalingserklæringen. Ankestyrelsen har taget stilling til dette spørgsmål i Principafgørelse **38-11**.

Hvis en kommune anvender en tilbagebetalingserklæring, så anses den for en skriftlig afgørelse og skal opfylde kravene i forvaltningsloven, Se *Ankestyrelsens Principafgørelse 0-76-97*.

2.4 Afgørelser truffet efter § 93

Af de 32 sager, hvor der var truffet afgørelse efter § 93, blev de 22 sager – svarende til 69 procent- vurderet i overensstemmelse med regler og praksis, se *tabel 2.5*.

Tabel 2.5 Overensstemmelse med lovgivning og praksis for afgørelser truffet efter § 93

	Antal	Procent
Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	22	69
Nej, afgørelsen ville blive ændret eller hjemvist, hvis der havde været en klage	10	31
I alt	32	100

Vurderingen af afgørelsens rigtighed afhænger naturligvis også her i høj grad af det oplysningsgrundlag, der ligger i sagen. I 28 sager var der tilstrækkelige oplysninger til at tage stilling til kommunens afgørelser. Kun i fire sager manglede oplysninger til at vurdere sagen i en grad, så Ankestyrelsen har vurderet disse sager som forkerte, se *tabel 2.6*.

Tabel 2.6 Sagens oplysningsgrundlag

	Antal	Procent
Ingen oplysninger mangler	22	69
Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	6	19
Flere og/eller væsentlige oplysninger mangler	3	9
Afgørende oplysninger mangler	1	3
I alt	32	100

I sager, hvor der træffes afgørelse om tilbagebetaling efter aktivlovens § 93, vil borgeren som oftest selv være kommet med oplysningerne, som medfører, at kommunen stiller krav om, at hjælpen skal betales tilbage.

2.4.1 Betingelser for tilbagebetaling

§ 93 stk. 1, er opdelt i nr.1 til nr. 4. Når kommunen træffer afgørelse efter § 93, skal kommunen sikre sig, at betingelserne er opfyldt for at kræve tilbagebetaling. I 11 ud af 32 sager er betingelsen for at kræve tilbagebetaling ikke tilstrækkeligt opfyldt, idet betingelsen enten ikke er opfyldt, eller kun er opfyldt i ringe grad, se *tabel 2.7*.

Tabel 2.7 Betingelser for tilbagebetaling efter § 93

	Antal	Procent
I høj grad	21	66
I nogen grad	0	0
I ringe grad	2	6
Nej	9	28
I alt	32	100

Undersøgelsen viser, at kommunerne er gode til at vurdere, om der kan kræves tilbagebetaling, når der er tale om § 93 stk. 1, nr. 1 - uforsvarlig økonomi.

Undersøgelsen viser også, at kommunerne har svært ved at træffe afgørelser efter § 93, stk. 1, nr. 4, om tilbagebetaling i løbet af kortere tid.

Sagerne viste manglende kendskab til Ankestyrelsens **Principafgørelse 0-13-93**. Ankestyrelsen fandt i Principafgørelsen, at det ikke kunne afvises, at 3/4 år kunne betragtes som kortere tid. Det måtte dog være en forudsætning, at der var sikkerhed for beløbets udbetaling, og at borgerens forhold var afklaret.

Nedenstående er eksempler på afgørelser, hvor betingelser for at kræve tilbagebetaling efter § 93, stk. 1, nr. 4, ikke er opfyldt.

Sag nr. 64

Kommunen stillede krav om tilbagebetaling efter aktivlovens § 93, stk. 1, nr. 4, idet borgeren havde oplyst, at hun på et senere tidspunkt ville få udbetalt en arv.

Ankestyrelsen finder, at der ikke var sikkerhed for, hvornår og om der kom et beløb til udbetaling. Endvidere var der tvivl om beløbets størrelse. Der kunne derfor ikke kræves tilbagebetaling i denne situation.

Sag nr. 91

Borgeren havde søgt om kontanthjælp efter afskedigelse. Borgeren var afskediget som tjenestemand for overtrædelse af tjenstemandsloven ved at være dømt for overtrædelse af straffeloven. Kommunen bevilgede kontanthjælp mod tilbagebetaling efter aktivlovens § 93, stk. 1, nr. 7 (nu § 93, stk. 1, nr. 4).

Ankestyrelsen finder, at der var ikke tilstrækkelig sikkerhed for, at borgeren ville få udbetalt tjenestemandspension i den nærmeste fremtid, fordi borgeren havde overtrådt straffeloven.

Sag nr. 94

Kommunen krævede tilbagebetaling af kontanthjælpen efter § 93 stk. 1 nr. 4, idet borgeren forventede at få udbetalt feriepenge inden for kort tid. Det fremgik af kommunes journal, at arbejdsgiveren var gået konkurs.

Ankestyrelsen finder, at det var tvivlsomt om, borgeren kunne få feriepengene fra den tidligere arbejdsgiver, eller om borgeren skulle have feriepengene fra Lønmodtagerens Garantifond. Det fremstod for usikkert, hvornår feriepengene ville komme til udbetaling, og § 93 stk. 1, nr. 4, kunne derfor ikke anvendes.

Nedenstående er et eksempel, hvor betingelsen for at kræve tilbagebetaling efter § 93, stk. 1, nr. 4, er opfyldt.

Sag nr. 83

Kommunen bevilgede kontanthjælp mod tilbagebetaling efter aktivloves § 93, stk. 1, nr. 4. Borgeren havde sat sin andelslejlighed til salg for 187.800 kr. Det blev vurderet, at

der næppe var tvivl om, at borgeren fik pengene ind for salget af lejligheden i løbet af kortere tid.

Ankestyrelsen er enig i kommunens vurdering om, at borgeren indenfor kortere tid, ville kunne tilbagebetale hjælpen ved salg af andelslejligheden. Det måtte anses for sandsynligt at få solgt lejligheden til den fastsatte pris indenfor kortere tid under hensyn til prisen og til, at der ikke var oplysning om, at borgeren havde gæld i lejligheden.

Kommunerne er gode til at vurdere, om der kan kræves tilbagebetaling, når der er tale om § 93 stk.1, nr. 1 - uforsvarlig økonomi Nedenstående er et eksempel på en sag, hvor kommunen har brugt betingelsen korrekt.

Sag nr. 23.

Kommunen bevilgede kontanthjælp mod tilbagebetaling efter § 93, stk. 1, nr. 1. Borgeren havde udvist en uforsvarlig økonomi ved at bruge sin børneopsparing på at betale gæld til venner og familie.

Ankestyrelsen finder, at der ikke var dokumentation i sagen om, at borgeren faktisk havde gæld til venner og familie. Kommunen kunne derfor med rette stille krav om, at kontanthjælpen skulle tilbagebetales.

2.4.2 Samtidighedskravet-aktivlovens § 93, stk.2

Det er en ufravigelig betingelse for at kræve hjælp tilbagebetalt efter aktivlovens § 93, at kommunen senest ved udbetaling af hjælpen oplyser borgeren om, at hjælpen skal tilbagebetales og med hvilken begrundelse. Bestemmelsen er en sikkerhed for, at der træffes en bindende afgørelse. Det vil sige, at kommunen ikke efterfølgende kan ændre begrundelsen for tilbagebetalingen.

Undersøgelsen viser overordnet set et godt kendskab til samtidighedskravet i § 93, stk. 2. I 87 procent af sagerne har kommunerne oplyst borgeren om, at hjælpen skal tilbagebetales, mens borgeren i 13 procent af sagerne- svarende til 4 sager- ikke er blevet oplyst om det, se *tabel 2.8*.

Tabel 2.8 Oplyst om tilbagebetaling af hjælp

	Antal	Procent
I høj grad	27	84
I nogen grad	1	3
I ringe grad	0	0
Nej	4	13
I alt	32	100

I 79 procent af sagerne har borgeren i tilstrækkelige grad fået oplyst begrundelsen for, at hjælpen skal tilbagebetales, se. *tabel 2.9*.

Tabel 2.9 Begrundelse for tilbagebetaling

	Antal	Procent
I høj grad	20	63
I nogen grad	5	16
I ringe grad	3	9
Nej	4	13
I alt	32	100

Ankestyrelsen anbefaler: Kommunerne skal altid oplyse borgeren senest ved udbetaling af hjælpen, om at hjælpen skal tilbagebetales og med hvilken begrundelse.

3 Formel vurdering af sagerne

Som led i vurderingen af kommunernes overholdelse af de formelle sagsbehandlingsregler har Ankestyrelsen blandt andet vurderet, om afgørelserne opfylder de forvaltningsretlige krav til en begrundelse, *se forvaltningslovens §§ 22-24*.

I den formelle vurdering har Ankestyrelsen særligt lagt vægt på:

- Om kommunen har begrundet sin afgørelse. Efter forvaltningslovens §§ 22-24, skal en afgørelse, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke, afgørelsen er truffet.
- Om kommunens klagevejledning er i overensstemmelse med forvaltningslovens § 25. Når kommunen træffer en afgørelse, der ikke giver borgeren medhold, skal afgørelsen være ledsaget af klagevejledning, hvor borgeren oplyses om klagefrist og til hvilken instans, der kan klages til.
- Om kommunen har partshørt borgeren, inden afgørelsen træffes. Bestemmelsen om partshøring fremgår af forvaltningslovens § 19. Partshøring har både til formål at gøre borgeren bekendt med, at sagen verserer og at give borgeren mulighed for at kommentere sagens oplysninger.

3.1 Formelle krav til afgørelser, hvor der skal ske tilbagebetaling

3.1.1 Begrundelse

I 88 procent af sagerne er kommunernes begrundelse for tilbagebetalingskravet i overensstemmelse med forvaltningsloven, *se tabel 3.1*.

Kommunerne har i en del tilfælde truffet afgørelse efter § 91 nr. 2, hvor borgeren havde undladt at give oplysninger til kommunen – eksempelvis om påbegyndt arbejde. I de sager skulle kommunen have anvendt § 91, nr. 1. Ankestyrelsen har derfor vurderet, at begrundelsen kun i nogen grad var tilstrækkelig fyldestgørende i disse tilfælde.

Tabel 3.1 Begrundelse for tilbagebetalingskrav – samlet for §§ 91 og 93

Er begrundelsen i overensstemmelse med FVL?	Antal	Procent
I høj grad	45	42
I nogen grad	50	46
I ringe grad	8	7
Nej	5	5
I alt	108	100

Nedenstående er eksempel på en sag, hvor kommunen burde have brugt § 91 nr. 1 i stedet for § 91 nr. 2.

Sag nr. 12

Kommunen krævede tilbagebetaling efter aktivlovens § 91, nr. 2, af kontanthjælp for 3 måneder, idet borgeren samtidig med hjælpen havde modtaget løn. Borgeren havde ikke oplyst om ændringer i sine forhold til kommunen.

Ankestyrelsen finder, at det i situationen var mest nærliggende at træffe afgørelse om tilbagebetaling efter aktivlovens § 91, nr. 1 som netop omhandler den situation, hvor borgeren har undladt at give oplysning til kommunen. Ankestyrelsen har valgt at vurdere kommunens begrundelse til i nogen grad at opfylde kravene til en begrundelse.

I en del sager er det ikke fremgået af begrundelsen for afgørelsen, om der været foretaget en vurdering af, om borgeren vidste eller burde vide, at han/hun ikke havde ret til hjælpen. Ankestyrelsen har ikke vurderet afgørelsen som forkert, hvis det klart er fremgået af sagens akter, at hjælpen blev modtaget "mod bedre vidende". Eksempelvis hvor borgeren er oplyst om, at der skal gives besked til kommunen om ændringer i borgerens forhold, og borgeren undlader at give oplysninger om, at han/hun har fået arbejde. Der er her tale om en ændring i borgerens forhold, som har betydning for hjælpen. Hvis det i sagen klart er dokumenteret, at der er modtaget løn fra arbejdsforholdet, har borgeren tydeligvis fået udbetalt hjælpen "mod bedre vidende".

Det skal dog altid fremgå af kommunens afgørelse, at kommunen har foretaget en vurdering af, om borgeren vidste eller burde vide, at borgeren ikke havde ret til hjælpen.

Nedenstående viser et eksempel på en sag, hvor det var klart, at "mod bedre vidende" vurderingen var foretaget.

Sag nr. 58

Kommunen krævede tilbagebetaling af kontanthjælp efter aktivlovens § 91, nr. 2, idet borgeren samtidig med kontanthjælpen havde modtaget løn.

Ankestyrelsen finder, at afgørelsen manglede oplysning af om, at der var foretaget en vurdering af, om hjælpen var modtaget mod bedre vidende. Borgeren var oplyst om sin oplysningspligt, havde modtaget løn og måtte uden tvivl anses for at have modtaget hjælpen mod bedre vidende. Da dette imidlertid ikke fremgår tydeligt af afgørelsen, vurderer Ankestyrelsen, at begrundelsen for afgørelsen kun i nogen grad opfylder kravene til en begrundelse i forvaltningsloven.

3.1.2 Klagevejledning

I 5 procent af sagerne opfylder kommunens klagevejledning i høj grad kravene til en klagevejledning, mens 89 procent af klagevejledningerne i nogen grad opfylder kravene, se *tabel.3.2*.

Når kommunen træffer en afgørelse, der ikke giver borgeren medhold, skal afgørelsen være ledsaget af klagevejledning. Mange kommuner er ikke opmærksomme på, at der ikke er et krav om, at en klage skal være skriftlig. Borgeren har også mulighed for at klage over en afgørelse telefonisk eller ved at møde personligt op hos kommunen. Ankestyrelsen er stødt på flere tilfælde, hvor kommunen har skrevet i klagevejledningen, at klagen skal sendes til kommunen. Mange kommuner mangler desuden at gøre borgeren opmærksom på, at borgeren skal klage inden kontortidens ophør i kommunen. Vi henviser til Ankestyrelsens pjece "at skrive en afgørelse" side 14 punkt 2 om eventuel klagefrist. Det fremgår heraf, at klage skal normalt indgives inden 4 uger efter, at borgeren har fået meddelelse om afgørelse. Klagefristen udløber normalt ved ophør af kontortiden på dagen, hvor de 4 uger er udløbet. Borgeren skal derfor have oplyst, hvornår kontortiden ophører.

Ankestyrelsen har vurderet kommunens klagevejledning til i nogen grad at opfylde kravene til en klagevejledning, hvis kommunen har oplyst, at klagevejledningen skal indgives skriftligt, eller hvis kommunen ikke har oplyst om, at klagen skal ske inden kontortidens ophør.

Tabel 3.2 Klagevejledningen – samlet for §§ 91 og 93

	Antal	Procent
I høj grad	5	5
I nogen grad	96	89
I ringe grad	5	5
Nej	2	2
I alt	108	100

3.1.3 Partshøring

Bestemmelsen om partshøring fremgår af forvaltningslovens § 19. Partshøring har både til formål at gøre borgeren bekendt med, at sagen verserer, og at give borgeren mulighed for at kommentere sagens oplysninger.

Af undersøgelsen fremgår, at kommunerne i 83 procent af sagerne enten har foretaget partshøring, eller at partshøring ikke var relevant. I 17 procent af sagerne var der ikke foretaget partshøring, selvom der burde have været foretaget partshøring, *se tabel 3.3*.

I de tilfælde, hvor partshøring ikke blev vurderet relevant, skyldtes det, at borgeren her selv kendte til baggrunden for tilbagebetalingskravet. Borgeren var selv kommet med de oplysninger, der medførte, at kommunen stillede krav om tilbagebetaling af den udbetalte hjælp. Der er ikke noget formelt krav om at partshøre om oplysninger, som borgeren allerede ved, vil indgå i sagen.

Ankestyrelsen anbefaler: Kommunerne skal øge opmærksomheden på at få partshørt borgeren, før kommunen træffer afgørelse om tilbagebetaling.

Tabel 3.3 Partshøring – samlet for §§ 91 og 93

	Antal	Procent
Ja	49	45
Nej	18	17
Ikke relevant	41	38
I alt	108	100

I de tilfælde, hvor det ville have været relevant at partshøre, vil den manglende partshøring som udgangspunkt medføre, at afgørelsen er ugyldig. Manglende partshøring vil dog ikke medføre sagens ugyldighed, hvis partshøringen ud fra en konkret væsentlighedsvurdering ikke vil ændre afgørelsens resultat. En konkret væsentlighedsvurdering betyder, at borgeren ikke ville kunne komme med oplysninger, der ville kunne ændre på afgørelsens resultat.

Ankestyrelsen vurderer, at i de fleste af sagerne (16 ud af de 18 sager hvor der ikke var partshørt), ville den manglende partshøring ikke medføre et andet resultat. Det drejer sig særligt om de sager, hvor borgeren har fået indskærpet sin oplysningspligt, og borgeren ikke ville kunne anfægte oplysninger om eksempelvis lønindtægt.

I tilfælde, hvor det er relevant at partshøre, men der ikke var partshørt, er afgørelsen ikke blevet vurderet som forkert af den grund, hvis den manglende partshøring ud fra en konkret væsentlighedsvurdering ikke ville have medført et andet resultat, idet borgeren ikke ville have kunnet bestride oplysningerne, eksempelvis om indtægt.

Nedenstående er et eksempel på en situation, hvor en partshøring ikke ville medføre en anden afgørelse.

Sag nr. 12

Kommunen krævede tilbagebetaling af 3 måneders kontanthjælp, idet borgeren samtidig med kontanthjælp havde modtaget løn for 3 måneder. Borgeren var ikke partshørt.

Ankestyrelsen finder, at ud fra en konkret væsentlighedsvurdering ville den manglende partshøring ikke medføre en ændring af afgørelsen. Borgeren havde fået indskærpet sin oplysningspligt om at underrette kommunen om ændringer i de økonomiske forhold. Hun kendte til, at hun havde fået løn, men hun kendte ikke til, at kommunen var i besiddelse af lønoplysningerne. Borgeren vil i den konkrete situation ikke kunne anfægte kommunens oplysninger om borgerens løn, når der var tale om fuld løn for 3 måneder.

Nedenstående er et eksempel på en sag, hvor det ikke er relevant med partshøring.

Sag nr. 14

Kommunen havde krævet tilbagebetaling af kontanthjælp efter aktivlovens § 91, nr. 3, idet borgeren havde fået en sanktion ved A-kassen på grund af selvforskyldt ledighed.

Ankestyrelsen finder, at ud fra sagens oplysninger måtte det lægges til grund, at borgeren ved ansøgningen om kontanthjælp selv var kommet med dokumentationen for, at borgeren havde fået en sanktion. Borgeren var bekendt med de relevante akter i sagen, og det var derfor ikke relevant at partshøre.

4 Bilag 1 - Metode

Ankestyrelsen og beskæftigelsesankenævnene har en forpligtelse til at koordinere, at afgørelser, der kan indbringes for Ankestyrelsen og beskæftigelsesankenævnene, træffes i overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Om lovgrundlaget henvises til §§ 76 - 79a i lovbekendtgørelse nr. 1054 af 10. september 2010 om retssikkerhed og administration på det sociale område og §§ 40 - 45 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1121 af 27. september 2010 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Ankestyrelsen har ansvaret for praksiskoordineringen på landsplan, mens nævnene har ansvaret på regionalt plan. Praksisundersøgelser er et redskab, som benyttes med henblik på at få klarhed over, om myndighedernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen. Hvis undersøgelserne afdækker fejl og mangler i sagsbehandlingen, giver praksisundersøgelserne et grundlag for at målrette den fremadrettede vejledningsindsats.

Praksisundersøgelsen skal i henhold til retssikkerhedslovens § 79 a behandles på et kommunalbestyrelsesmøde i de deltagende kommuner. Bestemmelsen præciserer det kommunalpolitiske ansvar for at følge op på klageinstansernes praksisundersøgelser og understreger kommunalbestyrelsernes ansvar for at implementere retssikkerhed i kommunerne på det sociale og beskæftigelsesmæssige område.

Ved en praksisundersøgelse indkalder Ankestyrelsen et antal sager fra underinstanserne og foretager en gennemgang af disse med henblik på en legalitetsvurdering. Legalitetsvurderingen indebærer dels en materiel vurdering af afgørelsernes rigtighed i forhold til lovgivning og Ankestyrelsens praksis, dels en formel vurdering af sagerne i forhold til de forvaltningsretlige regler, og dermed en vurdering af retssikkerhed i sagsbehandlingen.

Formålet med denne undersøgelse er at afdække, om kommunerne træffer korrekte afgørelser om tilbagebetaling i forhold til løbende forsørgelsesydelse efter lov om aktiv socialpolitik §§ 91 og 93.

4.1 Udvælgelse af stikprøve

Der er tale om en stikprøve, som kun omfatter et mindre antal sager fra hver af de deltagende kommuner. Undersøgelsen tager dermed ikke sigte på at vurdere praksis i den enkelte kommune. Ankestyrelsen giver en konkret tilbagemelding til kommunen i forhold til hver enkelt sag i forbindelse med afrapporteringen af undersøgelsen.

Følgende 17 kommuner er udvalgt til at deltage i undersøgelsen: Vallensbæk, Lemvig, Stevns, Kerteminde, Rebild, Rødovre, Jammerbugt, Gribskov, Vordingborg, Bornholm, Skive, Varde, Rudersdal, Gladsaxe, Fredericia, Randers, Frederiksberg.

De udvalgte kommuner indgår alle i en treårs-plan om deltagelse i Ankestyrelsen og nævnenes praksisundersøgelser. Treårs-planen bygger på en inddeling af samtlige kommuner i tilnærmelsesvis tre lige store grupper. Hver gruppe indgår kun hvert tredje år i praksisundersøgelserne, dvs. kommunerne i denne undersøgelse er udvalgt blandt i alt 34 kommuner, som alle indgår i praksisundersøgelser i 2011. Kommunerne er udvalgt med vægt på spredning i forhold til geografisk placering samt indbyggerstørrelse.

Fra de større kommuner (12 kommuner) er der indkaldt 6 sager, hvor afgørelsen er truffet efter § 91 og 6 sager, hvor afgørelsen er truffet efter § 93. Fra de mindre (5 kommuner) er der indkaldt 3 sager, hvor afgørelsen er truffet efter § 91 og 3 sager, hvor afgørelserne er truffet efter § 93. I alt er der indkaldt 174 sager³.

Det har ikke været muligt for alle kommunerne, at indsende det ønskede antal sager. Derudover udgår enkelte sager, da de ikke er omfattet af undersøgelsestemaet. Der indgår herefter i alt 108 sager i undersøgelsen.

I øvrigt henvises til bilag 3 om indsendelsesbrevene til kommunerne, hvor kriterierne for udvælgelsen af sager til undersøgelsen er nærmere beskrevet.

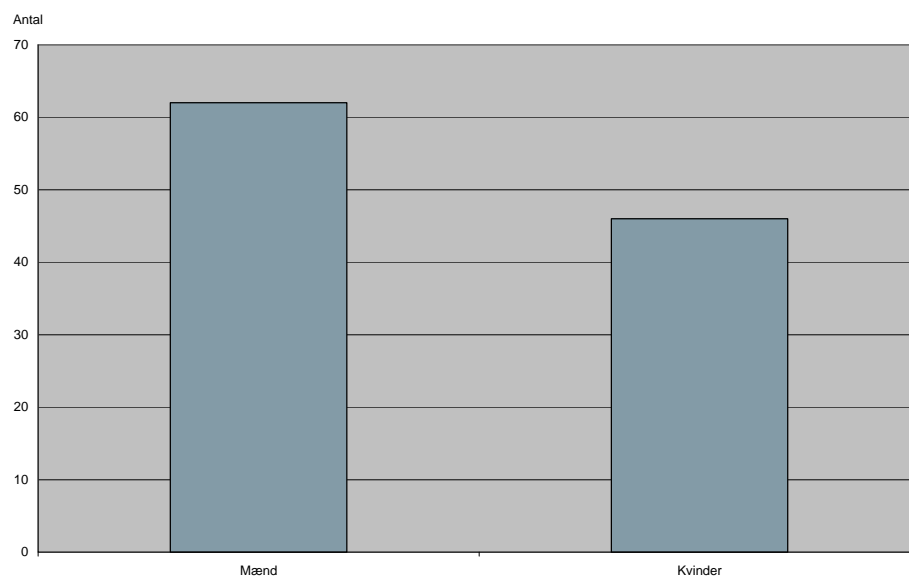
4.2 Præsentation af stikprøven

Der indgår i alt 108 sager i undersøgelsen.

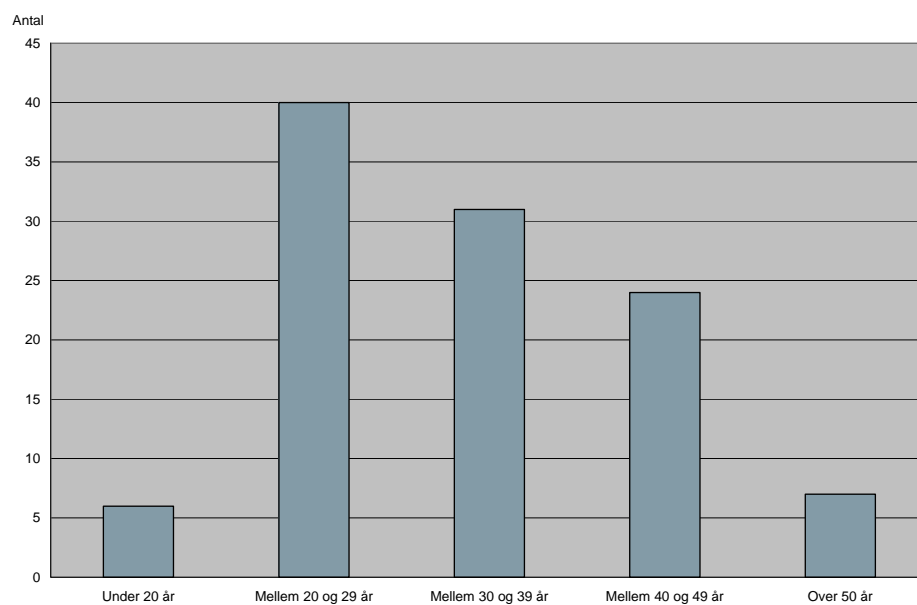
Køns- og aldersfordelingen i sagerne er præsenteret i figurerne nedenfor.

³ Jammerbugt Kommune har ikke haft sager om tilbagebetaling truffet efter §§ 91 eller 93

Figur 4.1 Kønsfordeling

Figur 4.2 Aldersfordeling

Udover fordelingen på køn og alder er der indhentet en række andre oplysninger, der medvirker til at karakterisere sagerne.

Tabel 4.1 Nummer i § 91, der er truffet afgørelse efter

	Antal	Procent
Nr. 1	11	14
Nr. 2	55	72
Nr. 3	11	14
I alt	76	100

Tabel 4.2 Nummer i § 93 der er truffet afgørelse efter

	Antal	Procent
Nr. 1	16	50
Nr. 2	2	6
Nr. 3	0	0
Nr. 4	14	44
I alt	32	100

Tabel 4.3 Afgørelsens form- §§ 91 og 93

	Antal	Procent
Skriftlig afgørelse	107	99
Notat i journalen	1	1
I alt	108	100

4.3 Måleskema

I forbindelse med Ankestyrelsens vurdering af de indsendte afgørelser anvendes et måleskema (jf. bilag 6), hvor der indgår de målelementer, som er relevante for den konkrete praksisundersøgelse. For at styrke læringsaspektet i praksisundersøgelserne sender Ankestyrelsen de af Styrelsen udfyldte måleskemaerne til den enkelte kommune i forbindelse med afrapportering af praksisundersøgelsen.

5 Bilag 2 - Resultater

5.1 Afgørelser truffet efter § 91

Tabel 5.1 Ankestyrelsens vurdering af om afgørelser truffet efter § 91 samlet set er korrekte

	Ja	Nej	I alt
Bornholm	5	1	6
Fredericia	6	0	6
Frederiksberg	6	0	6
Gladsaxe	6	1	7
Gribskov	6	0	6
Jammerbugt	0	0	0
Kerteminde	1	1	2
Lemvig	2	1	3
Randers	6	0	6
Rebild	2	1	3
Rudersdal	5	1	6
Rødovre	2	0	2
Skive	6	1	7
Stevns	3	0	3
Vallensbæk	3	0	3
Varde	6	0	6
Vordingborg	4	0	4
I alt	69	7	76

Tabel 5.2 Oplysningsgrundlagets samlede tilstrækkelighed fordelt på kommuner - § 91

	Ingen oplysninger mangler	Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	Flere og/eller afgørende oplysninger mangler	Afgørende oplysninger	I alt
Bornholm	5	0	0	1	6
Fredericia	5	1	0	0	6
Frederiksberg	4	2	0	0	6
Gladsaxe	3	3	0	1	7
Gribskov	5	1	0	0	6
Jammerbugt					
Kerteminde	0	1	0	1	2
Lemvig	2	0	0	1	3
Randers	5	1	0	0	6
Rebild	2	0	0	1	3
Rudersdal	5	0	0	1	6
Rødovre	2	0	0	0	2
Skive	6	0	0	1	7
Stevns	3	0	0	0	3
Vallensbæk	3	0	0	0	3
Varde	6	0	0	0	6
Vordingborg	3	1	0	0	4
I alt	59	10	0	7	76

5.2 Afgørelser truffet efter § 93

Table 5.3 Ankestyrelsens vurdering af om afgørelser truffet efter § 93 samlet set er korrekte

	Ja	Nej	I alt
Bornholms	1	3	4
Fredericia	3	1	4
Frederiksberg	4	1	5
Gladsaxe	1	0	1
Gribskov	5	1	6
Jammerbugt	0	0	0
Kerteminde	0	0	0
Lemvig	0	0	0
Randers	4	0	4
Rebild	0	0	0
Rudersdal	1	4	5
Rødovre	2	0	2
Skive	0	0	0
Stevns	0	0	0
Vallensbæk	1	0	1
Varde	0	0	0
Vordingborg	0	0	0
I alt	22	10	32

Tabel 5.4 Oplysningsgrundlagets samlede tilstrækkelighed fordelt på kommuner - § 93

	Ingen oplysninger mangler	Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	Flere og/eller væsentlige oplysninger mangler	Afgørende oplysninger mangler	I alt
Bornholm	1	1	1	1	4
Fredericia	3	0	1	0	4
Frederiksberg	5	0	0	0	5
Gladsaxe	1	0	0	0	1
Gribskov	3	2	1	0	6
Jammerbugt	0	0	0	0	0
Kerteminde	0	0	0	0	0
Lemvig	0	0	0	0	0
Randers	3	1	0	0	4
Rebild	0	0	0	0	0
Rudersdal	4	1	0	0	5
Rødovre	1	1	0	0	2
Skive	0	0	0	0	0
Stevns	0	0	0	0	0
Vallensbæk	1	0	0	0	1
Varde	0	0	0	0	0
Vordingborg	0	0	0	0	0
I alt	22	6	3	1	32

6 Bilag 3 - Indkaldelsesbrev

Praksisundersøgelse om tilbagebetaling af løbende ydelser efter §§ 91 og 93 i aktivloven

Ankestyrelsen gennemfører i 2011 en praksisundersøgelse om tilbagebetaling af løbende ydelser efter §§ 91 og 93 i aktivloven (enkelt ydelser er ikke omfattet af undersøgelsen).

Vi skal bede NN Kommune om at deltage i undersøgelsen og anmoder om

Senest tirsdag den 21. december 2010

at indsende følgende:

- 6 sager, hvor der er truffet afgørelse om tilbagebetaling af løbende ydelser efter § 91 i lov om aktiv socialpolitik.
- 6 sager, hvor der er truffet afgørelse om tilbagebetaling af løbende ydelser efter den nugældende § 93 i lov om aktiv socialpolitik.

Kommunen bedes

Senest tirsdag den 14. december 2010

på mail analyse@ast.dk oplyse navn, telefonnummer og mailadresse på en kontaktperson på området for tilbagebetaling af løbende ydelser. Angiv venligst journalnummer 370-10.

Hvordan skal sagerne udvælges?

Ankestyrelsen skal anmode kommunen om at

- sende de **6 nyeste sager**, hvor kommunen har truffet afgørelse om tilbagebetaling efter § 91 i lov om aktiv socialpolitik. Sagerne skal udvælges, så der sendes 2 sager, der er truffet efter § 91 nr. 1, 2 sager truffet efter § 91 nr. 2 og 2 sager truffet efter § 91 nr. 3. Hvis kommunen ikke har truffet 2 afgørelser efter den enkelte bestemmelse, beder vi kommunen om at supplere med sager, hvor afgørelsen er truffet efter et andet nummer i § 91. Afgørelserne må dog ikke være truffet efter 1. november 2010.
- sende de **6 nyeste sager**, hvor kommunen har truffet afgørelse om tilbagebetaling efter § 93 i lov om aktiv socialpolitik. Afgørelserne må dog ikke være truffet efter 1. november 2010.

Sagerne må **ikke** være anket og behandlet af nævnet eller indgået i tidligere praksisundersøgelser.

Samtlige akter i sagen skal indsendes

Samtlige akter i sagerne bedes indsendt. Vi beder kommunen være **særlig** opmærksom på at indsende akter fra hele forløbet af sagsbehandlingen, herunder sagsakter der måtte være i jobcentret eller anden relevant afdeling i kommunen.

Hvis dokumentation kun foreligger elektronisk, anmoder vi om et print af skærbilleder.

Ved undersøgelsen vil vi lægge til grund, at vi har modtaget samtlige sagsakter og at vi derfor bedømmer sagen på samme grundlag, som kommunen har haft. Vi går således ud fra, at der ikke foreligger yderligere akter.

Sagerne bedes **indsendt samlet** i kopi med samtlige akter, herunder skærmpoint, idet akterne ikke vil blive returneret. Alle sagsakter skal fortsat indsendes pr. post. Det er ikke nødvendigt at anonymisere akterne. Alle akter makuleres efter den endelige afrapportering af undersøgelsen.

Fokus i undersøgelsen

Fokus i undersøgelsen vil være, om kommunerne træffer korrekte afgørelser om tilbagebetaling. Vi vil blandt andet undersøge om kommunerne efterlever dokumentationskravene for at kunne kræve tilbagebetaling, herunder om kommunerne har dokumenteret, at borgeren handlede mod bedre vidende.

Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen gennemføres i 17 udvalgte kommuner. Der indkaldes i alt 174 sager. En samlet oversigt over de kommuner, der deltager i undersøgelsen, fremgår af vedlagte **bilag 1**.

Offentliggørelse af undersøgelsen

Det forventes, at resultaterne fra undersøgelsen vil kunne præsenteres for de deltagende kommuner i 2. kvartal 2011. Den endelige rapport om undersøgelsen vil først herefter blive offentliggjort. Offentliggørelse af rapporten sker alene elektronisk på Ankestyrelsens hjemmeside.

Behandling af undersøgelsen på et kommunalbestyrelsesmøde

Det bemærkes i øvrigt, at de praksisundersøgelser, som kommunen har deltaget i, skal forelægges kommunalbestyrelsen på et møde, jf. retssikkerhedslovens § 79 a.

Undersøgelsens baggrund

Undersøgelsen sker som led i Ankestyrelsens forpligtelse efter retssikkerhedsloven til på landsplan at koordinere, at sager, som kan indbringes for Ankestyrelsen, de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene, behandles i overensstemmelse med lovgivningen.

Yderligere information om Ankestyrelsens praksisundersøgelser findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk under praksisundersøgelser.

Eventuelle spørgsmål vedrørende indsendelse af sagerne bedes rettet til Jon Rørbæk Madsen på tlf. 33 41 13 77 eller til Britta Maar på tlf. 33 41 15 26, e-mail analyse@ast.dk

Med venlig hilsen

Jon Rørbæk Madsen og Britta Maar

7 Bilag 4 - Regelgrundlag

Lov om en aktiv socialpolitik-lovbekendtgørelse nr. 946 af 1. oktober 2009

Kapitel 12

Tilbagebetaling m.v.

§ 91. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger som krævet efter § 92, stk. 4, i denne lov eller § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov, eller
- 3) når en person er omfattet af en sanktion efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

§ 93. Kommunen kan træffe beslutning om tilbagebetaling, når der ydes hjælp,

- 1) fordi modtageren har udvist uforsvarlig økonomi,
- 2) fordi modtageren ikke har givet nødvendige oplysninger til andre offentlige myndigheder, private m.fl., der har betydning for modtagelse af anden offentlig forsørgelsesydelse eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.v.,
- 3) fordi modtageren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid, eller
- 4) når der på det tidspunkt, da der søges hjælp på grund af økonomisk trang, foreligger forhold, der viser, at den pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen.

Stk. 2. Kommunen skal senest ved udbetaling af hjælpen oplyse modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse.

Stk. 3. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og engangsbeløb efter § 25 a.

**Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område-
lovbekendtgørelse nr. 1054 af 7. september 2010**

Sagens oplysning m.v.

§ 10. Myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter denne lov, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

- § 11.** Myndigheden kan anmode personer, der søger om eller får hjælp, om
- 1) at medvirke til at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp de er berettiget til, og
 - 2) at lade sig undersøge hos en læge eller blive indlagt til observation og behandling som led i sagsbehandlingen.

Stk. 2. Personer, der får hjælp, har pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen.

Forvaltningsloven - lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007

partshøring

§ 19. Kan en part i en sag ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) det efter oplysningernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag,
- 2) udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse,
- 3) partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse,
- 4) parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger,
- 5) den påtænkte afgørelse vil berøre en videre, ubestemt kreds af personer, virksomheder m.v., eller hvis forelæggelsen af oplysningerne for parten i øvrigt vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, eller
- 6) der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Stk. 3. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at nærmere angivne sagsområder, hvor bestemmelserne i stk. 2, nr. 1 eller 5, i almindelighed vil finde anvendelse, ikke skal være omfattet af bestemmelsen i stk. 1.

begrundelse

§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. **§ 24**, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, gælder ikke i de sager, der er nævnt i **§ 9**, stk. 4. Begrundelsens indhold kan i øvrigt begrænses i det omfang, hvori partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetægelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser, jf. **§ 15**.

Klagevejledning

§ 25. Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Stk. 2. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at klagevejledning på nærmere angivne sagsområder, hvor særlige forhold gør sig gældende, kan undlades eller ske på anden måde end nævnt i stk. 1.

Socialministeriet vejledning nr. 39 af 5. marts 1998 om aktiv socialpolitik

kapitel 12

Tilbagebetaling

Obligatorisk tilbagebetaling

. Tilbagebetaling på grund af svig, herunder fordi oplysningspligten er tilsidesat
§ 91. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger som krævet efter § 92, stk. 4, i denne lov eller § 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, eller
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov.

427. Kommunen har efter § 91 pligt til at træffe afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet efter § 92, stk. 4, i aktivloven eller § 11 i retssikkerhedsloven, eller
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov.

Obligatorisk tilbagebetaling

Det, at kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling i ovennævnte tilfælde, betyder, at kommunen ikke kan vælge at lade være med at stille krav om tilbagebetaling. Det er med andre ord obligatorisk.

Oplysningspligt

428. Efter § 11 i retssikkerhedsloven har en person, der modtager hjælp, pligt til at oplyse kommunen/amtskommunen om ændringer i sine forhold, der kan have betydning for hjælpen.

Modtageren skal have skriftlig besked om pligten til at give oplysninger, hvilke typer ændringer der kan have betydning for hjælpen og konsekvenserne af, at der ikke oplyses om ændringerne. Indholdet i § 11 er nærmere beskrevet i vejledning om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Indholdet af oplysningspligten efter § 92, stk. 4, er nærmere beskrevet nedenfor under pkt. 437.

Bedre vidende

429. Kravet om bedre vidende er det samme som ond tro. Det vil sige, at den pågældende vidste eller burde vide, at vedkommende fx skulle have givet oplysninger til kommunen. Der er en formodning for, at modtageren har tilsidesat sin oplysningspligt, hvis kommunen har givet modtageren skriftlig besked i overensstemmelse med reglerne i § 11 i retssikkerhedsloven.

I de situationer, hvor der sker fejludbetalinger, og hvor modtageren har opfyldt sin oplysningspligt, må spørgsmålet om evt. tilbagebetaling bero på en afvejning af, hvem der er nærmest til at bære risikoen for fejludbetalingen.

Modtaget uberettiget

430. Det er en betingelse for at stille krav om tilbagebetaling efter § 91, at modtageren har modtaget hjælpen uberettiget. Det vil sige, at den pågældende ikke har opfyldt betingelserne for hjælpen. Dette krav gælder også, når modtageren har tilsidesat sin oplysningspligt.

Alle ydelser efter loven

431. Den obligatoriske tilbagebetalingspligt efter § 91 omfatter alle former for ydelser efter aktivloven. Det betyder, at de personer, som aktiveres efter reglerne i kapitel 4, også er omfattet.

Hvis modtageren uberettiget har fået ydelser efter aktivloven og har fået en dom for socialt bedrageri, hvor retten har fastsat det beløb, som den pågældende skal betale til kommunen, så falder forholdet uden for tilbagebetalingsreglerne i aktivloven.

12.1.2. Tilbagebetaling af hjælp til renter og afdrag vedr. ejerbolig og andelsboliger samt boligindskud

§ 92. Den, der modtager særlig støtte efter § 34 til dækning af udgifter til renter og afdrag vedrørende ejerboliger og andelsboliger, skal tilbagebetale hjælpen. Det samme gælder for den, der modtager hjælp til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

Stk. 2. Ægtefæller hæfter solidarisk for krav om tilbagebetaling efter stk. 1, 1. pkt. Dette gælder, uanset om hjælpen er ydet til den ene eller begge ægtefæller, og uanset om boligen er ejet af den ene eller begge ægtefæller.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler om tilbagebetaling efter stk. 1, 1. pkt.

Stk. 4. En person, der har modtaget hjælp til boligindskud med tilbagebetalingspligt efter stk. 1, 2. pkt., har pligt til at oplyse kommunen om udbetaling af boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed, i forbindelse med opsigelse af lejemålet, fraflytning eller lignende.

432. Den, der modtager særlig støtte efter § 34 til dækning af renter og afdrag vedr. ejerbolig og andelsboliger, skal efter § 92, stk. 1, tilbagebetale hjælpen. Det samme gælder for personer, som modtager hjælp til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

Ubetinget pligt

Det er præciseret, at modtageren altid har pligt til at tilbagebetale hjælpen.

Orientering

433. Kommunen bør senest ved udbetaling af hjælpen orientere modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage.

Andelsboliger

434. Tilbagebetalingspligten omfatter både hjælp til dækning af terminsudgifter i sædvanlige ejerboliger og hjælp til dækning af renter og afdrag på lån vedrørende andelsboliger, uanset om den enkelte andelshaver kan eller ikke kan medregne en del af andelsboligforeningens driftsresultat i sin egen skattepligtige indkomst. Det afgørende er, at modtageren gennem hjælp til betaling af afdragene får en opsparing.

Ægtefæller

435. Ægtefæller hæfter solidarisk - dvs. sammen og hver for sig - for krav om tilbagebetaling af hjælp til dækning af renter og afdrag vedr. ejerbolig og andelsboliger, uanset om hjælpen er ydet til den ene eller begge ægtefæller, og uanset om boligen er ejet af den ene eller begge ægtefæller, jf. § 92, stk. 2.

Bemyndigelse

436. Socialministeren er efter § 92, stk. 3, bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om tilbagebetaling af den del af den særlige støtte, som ydes til dækning af renter og afdrag på lån vedrørende ejerboliger og andelsboliger. Denne bemyndigelse er udmøntet i § 10 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 78 af 4. februar 1998 om særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik, som er optrykt som bilag 6. Opgørelsen af den hjælp, der er tilbagebetalingspligtig, er beskrevet i afsnit 4.2.5.2.

Særlig oplysningspligt

437. Personer, der modtager hjælp til boligindskud med tilbagebetalingspligt efter § 92, stk. 1, har en særlig oplysningspligt. For at lette kommunens mulighed for at gennemføre tilbagebetalingskravet har modtageren efter § 92, stk. 4, pligt til at oplyse kommunen om udbetaling af boligindskud, eller hvad der kan sidestilles hermed, i forbindelse med opsigelse af lejemålet, fraflytning eller lignende.

Kommunen orienterer den, der søger om hjælp, om den særlige oplysningspligt og konsekvenserne af, at den pågældende tilsidesætter oplysningspligten.

12.2. Fakultativ (fravigelig) tilbagebetaling

§ 93. Kommunen kan træffe beslutning om tilbagebetaling, når der ydes hjælp,

- 1) fordi modtageren har udvist uforsvarlig økonomi,
- 2) fordi modtageren ubegrundet har opsagt et arbejde, eller ubegrundet er ophørt med aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning,
- 3) fordi modtageren på grund af sine egne forhold har været årsag til, at den pågældende blev opsagt fra et arbejde,
- 4) fordi modtageren har nægtet at tage imod et rimeligt tilbud om arbejde, aktivering eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger,
- 5) fordi modtageren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid, eller
- 6) når der på det tidspunkt, da der søges hjælp på grund af økonomisk trang, foreligger forhold, der viser, at den pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen.

Stk. 2. Kommunen skal senest ved udbetaling af hjælpen oplyse modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse.

Stk. 3. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under aktivering efter kapitel 4.

438. §§ 93 og 94 angiver udtømmende de tilfælde, hvor kommunen kan vælge at træffe afgørelse om, at hjælpen skal betales tilbage. Kommunen beslutter i det enkelte tilfælde, om den vil stille krav om tilbagebetaling. Kommunen kan dog kun stille krav om tilbagebetaling, hvis betingelserne i §§ 93 eller 94 er opfyldt.

Uforsvarlig økonomi

439. Kommunen kan stille krav om tilbagebetaling, hvis modtageren har udvist uforsvarlig økonomi ved fx at melde sig ud af sin A-kasse og dermed miste retten til dagpenge, ved at indfri uforfaldne gældsposter kort før ansøgning om hjælp eller ved gå med mange penge på sig.

Ubegrundet opsagt arbejde

440. Hvis en person søger om hjælp i forbindelse med, at pågældende ubegrundet har opsagt sit arbejde eller ubegrundet er ophørt med et tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, så kan kommunen stille krav om tilbagebetaling af hjælpen.

Opsagt fra arbejde pga. egne forhold

441. Det er i overensstemmelse med praksis blevet præciseret i § 93, stk. 1, nr. 3, at kommunen kan stille krav om tilbagebetaling, hvis modtageren på grund af sine egne forhold er skyld i, at vedkommende bliver opsagt fra et arbejde, fx på grund af dårlig opførsel eller forsinket fremmøde gentagne gange på trods af advarsler.

Afvist tilbud om arbejde eller aktivering

442. Kommunen kan efter § 93, stk. 1, nr. 4, stille krav om tilbagebetaling af hjælpen, hvis den må yde hjælp, fordi modtageren eller ægtefællen har nægtet at tage imod et rimeligt tilbud om arbejde, aktivering eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Hvis tilbudet fortsat står åbent, kan kommunen dog ikke udbetale hjælp, fordi den pågældende på den måde ikke opfylder betingelserne for hjælpen, jf. §§ 13 og 41, som er omtalt i afsnit 4.1.3.1. og 4.3.1.

Kommunen kan ikke på forhånd fastsætte en tidsmæssig begrænsning af tilbagebetalingskravet, når der bliver udbetalt kontanthjælp, fordi ansøgeren ubegrundet har vægret sig mod at tage imod eller fortsætte med et arbejde. Tilbagebetalingspligten fortsætter og ophører først, når ansøgeren efter en konkret vurdering har foretaget reelle bestræbelser for påny at komme i arbejde.

Kollektiv arbejdsstrid

443. Efter § 93, stk. 1, nr. 5, kan kommunen træffe beslutning om tilbagebetaling, hvis den må yde hjælp, fordi modtageren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid. Reglen har til hensigt at sikre kommunens neutralitet, når der er arbejdskonflikter.

I overensstemmelse med langvarig praksis bør kommunen som udgangspunkt træffe beslutning om tilbagebetaling efter nr. 5, når den yder hjælp til en person, der er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid, medmindre der foreligger helt specielle vanskeligheder for ansøgeren. Kommunen bør fastsætte en tilbagebetalingsordning efter § 95, så snart den pågældende genoptager sit arbejde.

Orientering

444. Kommunen har efter § 93, stk. 2, pligt til senest ved udbetaling af hjælpen at orientere modtageren om, at hjælpen ydes med tilbagebetalingspligt, herunder efter hvilket nr. i stk. 1, der anvendes, og baggrunden herfor.

Kravet om orientering er en betingelse for gyldigheden af tilbagebetalingskravet. Det betyder, at kommunen skal kunne dokumentere, at modtageren er tilstrækkeligt informeret. Denne dokumentation kan fx ske ved, at kommunen beder modtageren om at underskrive en tilbagebetalingserklæring. En tilbagebetalingserklæring skal som hidtil opfylde formkravene i forvaltningslovens §§ 22 og 24.

Det forhold, at en modtager underskriver en tilbagebetalingserklæring, afskærer ikke den pågældende fra at klage over tilbagebetalingspligten til det sociale nævn.

Ydelser under aktivering

445. Det er i § 93, stk. 3, præciseret, at modtageren ikke skal tilbagebetale den hjælp, som den pågældende får under aktivering efter aktivlovens kapitel 4, idet modtageren i en sådan situation yder noget til gengæld for hjælpen.

- Støtte til nødvendige merudgifter til bolig efter § 64.
- Støtte i form af tilskud eller rentefrit lån til etablering af selvstændig virksomhed efter § 65.
- Støtte til værktøj og arbejdsredskaber m.v. efter § 78.

8 Bilag 5- Principafgørelser

Principafgørelse O-13-93

Resumé:

en sag om tilbagebetaling fandt Ankestyrelsen, at det i en konkret situation ikke kunne afvises, at 3/4 år kunne betragtes som "kortere tid".

Det måtte dog være en forudsætning, at der var sikkerhed for beløbets udbetaling, og at pågældende ansøgers forhold var afklarede.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at ansøgerens forhold ikke var tilstrækkeligt afklarede til, at den hjælp, han havde fået udbetalt, kunne kræves tilbagebetalt.

Principafgørelse O-156-97

Resumé:

Ankestyrelsen har behandlet to sager om tilbagebetaling af kontanthjælp i tilfælde, hvor kommunen ved en administrativ fejl havde fortsat udbetalingen, selvom kommunen var i besiddelse af oplysninger, der skulle bevirke ophør.

I sag nr. 1 fandt Ankestyrelsen det ikke godtgjort, at ansøger mod bedre vidende havde modtaget kontanthjælp, da kommunen i forbindelse med ansøgning om kontanthjælp var gjort bekendt med, at ansøgers ægtefælle var i arbejde. Ankestyrelsen fandt endvidere, at kommunen ved ikke at indhente lønoplysninger eller i øvrigt foretage opfølgning i en periode på mere end 1½ år, hvor der blev udbetalt kontanthjælp, var den nærmeste til at bære risikoen for den administrative fejl.

I sag nr. 2 var ansøger kommet til Danmark i begyndelsen af 1980'erne. Hun talte og forstod ikke dansk. Hun fik pr. 1. december 1993 tilkendt førtidspension. Ved en fejl fra kommunens side blev udbetalingen af kontanthjælp ikke standset.

Ankestyrelsen fandt, at ansøger uberettiget og mod bedre vidende havde modtaget kontanthjælp.

Der blev herved lagt vægt på, at ansøger var orienteret om, at hun fra den 1. december 1993 var berettiget til førtidspension, samt at hun var rådet til sammen med sin datter i tilfælde af forståelses problemer at kontakte kommunen med henblik på yderligere

forklaring, og at hun i øvrigt havde modtaget en meget udførlig vejledning fra kommunen i forbindelse med pensionstilkendelsen.

Principafgørelse A-27-01

Resumé:

Det kunne ikke sidestilles med uforsvarlig økonomi, at ansøger havde sagt sit arbejde op, uden at have andet forsørgelsesgrundlag.

Et krav om eventuel tilbagebetalingspligt på grund af ubegrundet opgivelse af arbejde burde have været rejst efter bestemmelsen herom.

Kommunen kunne ikke efterfølgende ændre sin begrundelse for tilbagebetalingspligten.

Den kontanthjælp, ansøger havde fået udbetalt, kunne derfor ikke kræves tilbagebetalt.

Principafgørelse A-37-04

Resumé:

Ansøgeren skulle tilbagebetale den hjælp, han havde modtaget uberettiget, idet han ikke havde overholdt sin oplysningspligt og senest den dag, han havde påbegyndt arbejde, havde oplyst dette til kommunen.

Hvis ansøgeren havde opfyldt sin oplysningspligt, ville han kun have været berettiget til kontanthjælp indtil den første lønudbetaling. Han skulle derfor tilbagebetale den hjælp, der var beregnet til at leve af fra dette tidspunkt.

Det forhold, at ansøgeren, der var 14-dages lønnet, først fik udbetalt sin løn med en uges forsinkelse, bevirkede ikke, at han var berettiget til hjælp, indtil den faktiske lønudbetaling.

Principafgørelse 168-09

Resumé:

Indfrielse af ikke forfalden gæld måtte anses for uforsvarlig økonomi.

Kommunen havde med rette ydet kontanthjælp med tilbagebetalingspligt fra den 19. august 2008.

Ved denne vurdering lagde Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vægt på, at der var tale om et lån, som hverken var forfaldent eller misligholdt, og at kvindens indtægt var uændret, da hun bad om nedskrivningen, samt at nedskrivningen skete på kvindens initiativ.

Principafgørelse 87-10

Resumé:

Ansøger, der modtog kontanthjælp, havde ikke opfyldt sin oplysningspligt i forhold til at underrette kommunen om, at hun var påbegyndt uddannelse, der var SU-berettiget. Ansøger havde underskrevet flere erklæringer fra kommunen, hvoraf fremgik, at hun havde pligt til at give kommunen oplysninger om ændringer i forholdene.

Da kontanthjælpen var modtaget uberettiget og mod bedre vidende, skulle ansøger tilbagebetale kontanthjælp fra det tidspunkt, hvor hjælpen kunne være standset, såfremt oplysningspligten var opfyldt.

Da ansøger ikke var omfattet af reglerne i bekendtgørelsen om uddannelsessøgendes ret til kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik i særlige tilfælde, kunne der ikke ydes kontanthjælp under uddannelsesforløbet.

9 Bilag 6 - Måleskema

Måleskema til undersøgelse af kommunernes praksis i sager om tilbagebetaling af løbende ydelser efter aktivlovens §§ 91 og 93	
1. Grundoplysninger	
1.1. Borgerens fødselsdato	
1.2. Køn	1. Mand 2. Kvinde
2. Oplysninger om kommunens afgørelse	
2.1. Dato for kommunens afgørelse?	1. Dato 2. Uoplyst Evt. bemærkninger:
2.2. Efter hvilken paragraf i aktivloven er afgørelsen truffet?	1. § 91. (Gå til 2.3) 2. § 93. (Gå til 2.4)
2.3. Efter hvilket nummer i § 91, har kommunen krævet tilbagebetaling? (Går til 3.1)	1. Nr.1 2. Nr.2 3. Nr.3 Der kan sættes flere krydser.

	<p>4. Uklart efter hvilket nummer i § 91 der er truffet afgørelse.</p> <p>Evt. bemærkninger.</p>
2.4. Efter hvilket nummer i § 93, stk. 1, har kommunen krævet tilbagebetaling?	<p>1. Nr.1</p> <p>2. Nr.2</p> <p>3. Nr.3</p> <p>4. Nr.4</p> <p>Der kan sættes flere krydser.</p> <p>5. Uklart efter hvilket nummer i § 93 der er truffet afgørelse.</p> <p>Evt. bemærkninger.</p>
3. Den materielle vurdering af kommunens afgørelse	
3.1. Er afgørelsen samlet set rigtig?	<p>1. Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis.</p> <p>2. Nej, afgørelsen ville blive ændret eller hjemvist, hvis der havde været en klage.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
3.2. I hvilket omfang er sagen oplyst, jf. retssikkerhedslovens § 10?	<p>1. Ingen oplysninger mangler.</p> <p>2. Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler.</p> <p>3. Flere og/ eller væsentlige oplysninger mangler.</p> <p>4. Afgørende oplysninger mangler.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
Nedenstående spørgsmål besvares kun, hvis tilbagebetaling er sket efter § 91, nr. 1.	
3.3. Er betingelsen om, at personen har undladt at give kommunen krævede oplysninger, opfyldt, jf. retssikkerhedslovens § 11, stk. 2?	<p>1. I høj grad.</p>

	<p>2. I nogen grad.</p> <p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
3.4. Er betingelsen om ”mod bedre vidende” opfyldt?	<p>1. I høj grad.</p> <p>2. I nogen grad.</p> <p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
Nedenstående spørgsmål besvares kun, hvis tilbagebetaling er sket efter § 91, nr. 2.	
3.5 Er betingelsen om, at personen uberettiget har modtaget ydelsen, opfyldt?	<p>1. I høj grad.</p> <p>2. I nogen grad.</p> <p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
3.6. Er betingelsen om ”mod bedre vidende” opfyldt?	<p>1. I høj grad.</p> <p>2. I nogen grad.</p> <p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
Nedenstående spørgsmål besvares kun, hvis tilbagebetaling er sket efter § 91, nr. 3.	
3.7. Er betingelsen om, at personen er omfattet af en sanktion, opfyldt?	<p>1. I høj grad.</p> <p>2. I nogen grad.</p>

	<p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
<p>Nedenstående spørgsmål besvares kun, hvis tilbagebetaling er sket efter § 93.</p>	
<p>3.8. Er betingelsen for tilbagebetaling efter det nummer i § 93, som kommunen har truffet afgørelse om, opfyldt?</p>	<p>1. I høj grad.</p> <p>2. I nogen grad.</p> <p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
<p>3.9. Er modtageren ved udbetaling af ydelsen oplyst om, at hjælpen skal betales tilbage, jf. aktivlovens § 93, stk. 2.</p>	<p>1. I høj grad.</p> <p>2. I nogen grad.</p> <p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
<p>3.10. Er modtageren ved udbetaling af ydelsen oplyst om begrundelsen for tilbagebetaling, jf. aktivlovens § 93, stk. 2.</p>	<p>1. I høj grad.</p> <p>2. I nogen grad.</p> <p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
<p>4. Vurdering af formelle regler i øvrigt</p>	
<p>4.1. Hvilken form har afgørelsen?</p>	<p>1. Skriftlig afgørelse.</p> <p>2. Notat i journalen.</p> <p>3. Anden form</p>

	Evt. bemærkninger:
4.2. Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§ 22-24?	<p>1. I høj grad.</p> <p>2. I nogen grad.</p> <p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
4.3. Har der været foretaget partshøring, jf. FVL § 19?	<p>1. Ja.</p> <p>2. Nej.</p> <p>3. Ikke relevant.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
4.4 Er klagevejledningen korrekt, jf. FVL § 25.	<p>1. I høj grad.</p> <p>2. I nogen grad.</p> <p>3. I ringe grad.</p> <p>4. Nej.</p> <p>Evt. bemærkninger:</p>
5.1. Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger om formaliteten?	<p>1. Ja.</p> <p>2. Nej.</p>